Zneužívání dávek je okrajový problém. Větší potíží je, že si o pomoc mnoho lidí vůbec neřekne

4.7.2026 - | Charita ČR

Veřejná debata o sociálních dávkách se často soustředí na jejich možné zneužívání. Podle zkušeností Charity Česká republika je však mnohem závažnějším problémem to, že řada lidí, kteří mají na pomoc nárok, o ni vůbec nepožádá. O tématu hovoří Iva Kuchyňková, manažerka pro sociální advokacii Charity Česká republika.

Co obecně říkáte na nápad zpřísnění kontrol zneužívání dávek?

Takový nápad nepovažujeme za rozumný, zejména proto, že vyvolává představu, že zneužívání dávek je v České republice široce rozšířeným problémem. Zároveň přispívá k tomu, že lidé v nouzi jsou vnímáni jako apriori podezřelí, což je z našeho pohledu stigmatizující a nedůstojné.

Takový pohled je přitom vzdálený naší zkušenosti i veřejně dostupným datům. Například analýza Ministerstva práce a sociálních věcí z roku 2020 ukazuje, že zneužívání dávek nepředstavuje významný systémový problém.

Jak moc se podle vás v Česku dávky zneužívají?

Dle našich zkušeností i veřejně přístupných analýz jsme přesvědčeni, že se jedná pouze o marginální problém, který bývá spíše populisticky využíván v rámci politického boje.

Vyplácení dávek předchází poměrně náročný proces. Žadatelé musí doložit řadu podkladů a dokumentů a orientovat se ve složité administrativě. Právě to bývá pro některé z našich klientů jednou z největších překážek.

Co by se podle vás mělo v oblasti dávek v Česku prioritně změnit? V čem je nyní největší problém?

Z našeho pohledu není největším problémem marginální zneužívání dávek, ale naopak jejich nedostatečné čerpání.

Samotný proces podání není nijak nízkoprahový a řada klientů má potíže se v systému vůbec vyznat. Pro mnoho lidí je navíc žádost o dávku spojena se společenským stigmatem, a proto o pomoc raději vůbec nepožádají. Jiní pak ani netuší, že by ve své situaci měli na některou z dávek nárok.

> Pobírání dávek má v naší společnosti také jistou pachuť selhání a nedostatečnosti. Pro mnoho lidí je tak samotná představa silně stigmatizující a o dávku si raději ani nezažádají.

– **Iva Kuchyňková**, manažerka pro sociální advokacii Charity Česká republika

Dalším problémem je také opakovaně špatná zkušenost některých žadatelů s nepříjemným či nevstřícným přístupem na pobočkách Úřadu práce. Zaměstnanci Úřadu práce jsou přitom dlouhodobě přetížení a jejich administrativní zátěž se v poslední době ještě zvýšila v souvislosti se zaváděním Superdávky.

Co považuje Charita za největší problém?

- Zneužívání dávek je podle zkušeností Charity okrajovým problémem.
- Větší překážkou je složitost systému.

- Mnoho lidí o dávky vůbec nežádá, přestože na ně mají nárok.
- Stigmatizace od pomoci odrazuje.

Rozhovor vznikl na základě dotazů redakce Deníku N.

https://www.charita.cz/jak-pomahame/advokacni-cinnost/socialni-oblast/zneuzivani-davek-je-okrajovy-problem